

ACHT EN TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Waarin Leliaarts en Klauwaarts strijden.

De nieuwe dag worstelde met den nacht. Straks zou de zon opkomen.

Bij 't zwakke schemerlicht kwamen honderden wapenmannen en talrijke ruiters op Brugge's groote markt bijeen. De voetgangers stapten schier op hunne teenen. Wanneer er iets verhandeld moest worden, werd er gefluisterd, als vreesde men de slapende stede te wekken. En ja, men vreesde inderdaad de burgerij uit de rust op te jagen want het werk dezer benden, dezer Leliaarts, moest in stilte geschieden. De Franschen en valsche Vlamingen hadden een plan ontworpen, om 't oproerige Brugge te veroveren. Jan Van Ghistele, de overste der krijgslieden, zou de poorten openen voor Du Chatillon en zijne vijfhonderd ruiters, welke buiten wachtten, en gezamenlijk wilden de dienaren van Filips den Schoone de sluimerende stad overmeesteren. Heden moesten de belhamels, de De Conincs en Breydels aan de galge bengelen, hunne volgers de wapenen inleveren, alle inwoners gehoorzaamheid zweren.

Maar Brugge sliep niet! De vrienden des volks, de dekens der ambachten noch hunne gezellen, waren dien nacht te bed geweest.

— Edele heer, 't schijnt me, of er iets van ons plan uitgelekt is, sprak een ruiter tot Jan van Ghistele.

— Onmogelijk! riep de ander verschrikt. Ge raast... 't kan niet... Onze maatregelen waren te goed genomen!

— Eenige mannen beweren, dat ze gewapende burgers langs de straten hebben zien sluipen.

— Verbeelding! hernam de Leliaart driftig. Er is toch geen verrader in ons midden?

— Een verrader, neen, 't ware zinneloos zulks te veronderstellen. Maar hebt ge niet vernomen, dat er Vlaamsche spionnen te Wynendale geweest zijn?

— Och! die kunnen toch niet gehoord hebben, wat er 's nachts in de zaal van den burcht besproken werd. De mannen welke deze tijding brengen, zagen een straatroover, of een dronkelap, of een bedelaar voor een gewapenden poorter aan.

— 't Is te hopen!

De morgen- of beëkklok van St. Donaas moest het sein voor de krijgsweging geven. Met ongeduld werd de metalen stem verbeid. Plechtig klonken eindelijk de trillende klanken boven de zwijgende stede.

— Vooruit! gebod Jan van Ghistele.

— Vooruit, macecliers, voor Brugge en Vlaanderen, voor onzen graaf Gwyde! Dood aan de Leliaarts! galmde het aan de andere zijde der Markt. 't Was Breydel, die zijn trouwe beenhouwers aanvoerde, en in hunne rangen heerschte geen stilte.

Jan van Ghistele verbleekte. Verspieders kwamen zijn ongerustheid vermeerderen. « Alle poorten zijn door ambachtslieden bezet. Pieter De Coninc voert hen aan! » klonk de mare. De bevelhebber der Leliaarts vloekte van spijt en woede. Ha, 't plan bleek dus wel verraden!

De Franschen en bastaard-Vlamingen wilden toch eene poging wagen om de overhand te verkrijgen.

— Vooruit! Montjoie! St. Denis! ¹⁾ Heil Frankrijk! schreeuwde Van Ghistele. Vooruit, hakt ze neer... wij zijn edellieden, zij gemeene dorpers!

— Roeit het ellendig verradersgebroed uit! bulderde Breydel, die in het voorste gelid van zijne gezellen stond.

De vijandelijke benden stonden tegenover elkander.

— Vlaanderen den Leeuw! Wat Walsch is valsch is! donderde de deken der beenhouwers. En zijne slachtbijl deed een Leliaart met gespleten schedel neertuimelen.

— Vlaanderen den Leeuw! Heil Brugge, heil onzen graaf! Dood aan de verraders! hielden de macecliers. Onstuimig vielen ze op hunne tegenstanders aan. De groote Markt van Brugge werd nu het tooneel van een kort maar bloedig gevecht. Van beide zijden werd er hevig gestreden. Jan Breydel sprong onvermoeibaar heen en weer. Waar hij zijne mannen terugdeinzen zag, verrichtte hij daden van wonderbare dapperheid, aldus den moed weer aanvurende. Hij zag geen gevaar, vreesde den dood niet.

1) Oorlogskreet der Fransche koningen. St. Denis is de naam der beroemde abdij, die door Dagobert in 626 gesticht werd. Daar werden de Fransche vorsten begraven.

Zijne bijl baande een bloedigen weg in de rangen der vijanden en de woedende beenhouwers volgden 't spoor van hun hoofdman. Er ontstond wanorde in de Leliaarts gelederen. Jan van Ghistele en zijne krijgslieden trokken achteruit.

— Zege, zege ! tierde Breydel. Hij verdubbelde zijne slagen. Macecliers, geen genade ! Weg met 't venijn ! Ter dood ! Wat Walsch is valsch is ! Vlaanderen den Leeuw !

Zijne kleederen waren met bloed bespat en 't warm, rookend vocht drupte van zijn vervaarlijk wapen.

't Was een wreed schouwspel, een afgrijselijk tafereel, dat de opkomende zon met hare heerlijke stralen bescheen. De nieuwe dag zag menig nog jong leven eindigen. Vele gesneuvelden telden meer wonden dan jaren.

— Zege, zege ! juichten de Klauwaarts.

De Leliaarts vloten wild en woest weg. De dood zat hun op de hielen. Angstig verscholen de edelen zich in de Looze, 't gebouw, waar zoo kort geleden Vlaanderens volkomen ondergang bezworen werd.

Huilend belegerden de ambachtslieden het burchtplein.

Jan van Ghistele was een der eersten 't voormalige gravenpaleis binnengestormd. Weenend van spijt en teleurstelling, bevend over al zijne leden, stond hij daar te midden zijner angstige getrouwen. Ha ! hij had gemeend het volk te ketenen... en nu sidderde de trotsche edelman voor die poorters en dorpers ! Een trouwe vriend voerde hem mee en gelukte er in, den aanvoerder der Leliaarts ongezien buiten de stad te brengen. ¹⁾ Beschaamd verscheen Jan van Ghistele voor Jacques Du Chatillon, die bij 't vernemen der nederlaag, zijne woede niet bedwingen kon.

't Gevaar voor Brugge was afgewend. De landvoogd durfde de stad nu niet meer aanvallen. En machteloos moest hij aanhooren, hoe daar binnen de klokken en bazuinen de vreugde der inwoners uitjubelden.

Op dien stond poogde Flip, de trouwe, koene Klauwaart, wiens kolder rood gekleurd was met Leliaartsbloed, de weenende Aleida te vertroosten. Breydel's knecht had alle moeite aangewend om zijn vriend Arnold te ontdekken, doch vruchteloos. Toch gaf hij den moed niet op.

*
* *

Helaas, de zege was niet bestendig ! Jacques Du Chatillon ontbood zijn broeder Guy de St. Pol met krijgslieden uit Frankrijk. De landvoogd knoopte dan onderhandelingen aan met de Bruggelingen. Het volk scheen

1) Mer Jan van Gistele (groot viant 's lands) insghelijcx ook salveerde metter vlucht.

bevreesd voor die krijgsmacht... het volk luisterde naar valsche beloften... vergat wat zijne leiders gedaan hadden in zijn belang...

De Franschen mochten de stad binnen. Brugge onderwierp zich. O neen, de inwoners zouden niet gehinderd, niet gestraft worden! Vrede, verzoening! Maar De Coninc en Breydel met nog andere aanvoerders der Klauwaarts moesten voor eeuwig hunne geboortestede verlaten, de stede, waarvoor ze alles hadden willen offeren. ²⁾

DU CHATILLON.

— Later! gromde de wreede Du Chatillon. Als ik mijne maatregelen genomen heb, zullen de oproerigen mijne vuist voelen.

De Coninc begreep het wel... maar hij moest heen. En het volk liet zich misleiden!

2) Guy de St. Pol dede ten eerste en voor alle wercken die hoofden ende principaelstte voorstellers van dezer seditie inder eeuwichheit uyten lande van Vlaenderen bannen op huerlieden lijf, zodat Pieter de Ceuninck te dier occasse met zijnen geselscepe die stede loochende.

A. HANS

GROENINGHE

PENTEEKENINGEN VAN EMIEL WALRAVENS

TWEEDE DRUK

*« Gij zult uw vaderland beminnen,
en zijn taal en zijn roem, »*

(H. CONSCIENCE.)

DERTIGSTE HOOFDSTUK.

WAARIN BELANGRIJK NIEUWS VERNOMEN WORDT

Ofschoon Flip, Breydel's trouwe knecht, dikwijls in Brugge kwam, was hij zijn meester toch in ballingschap gevolgd. Hij woon-

DU CHATILLON.

de met hem in 't naburige Damme, alwaar de fiere Klauwaarts zich tot werkeloosheid gedoemd zagen.

— We leven bij van Maerlant's graf en die gedachte bezielt mij, sprak De Coninc op zekeren namiddag. Ons volk zal wel veranderen.

— 't Heeft nog niet genoeg kaakslagen ontvangen, wacht maar! zei Flip daarop.